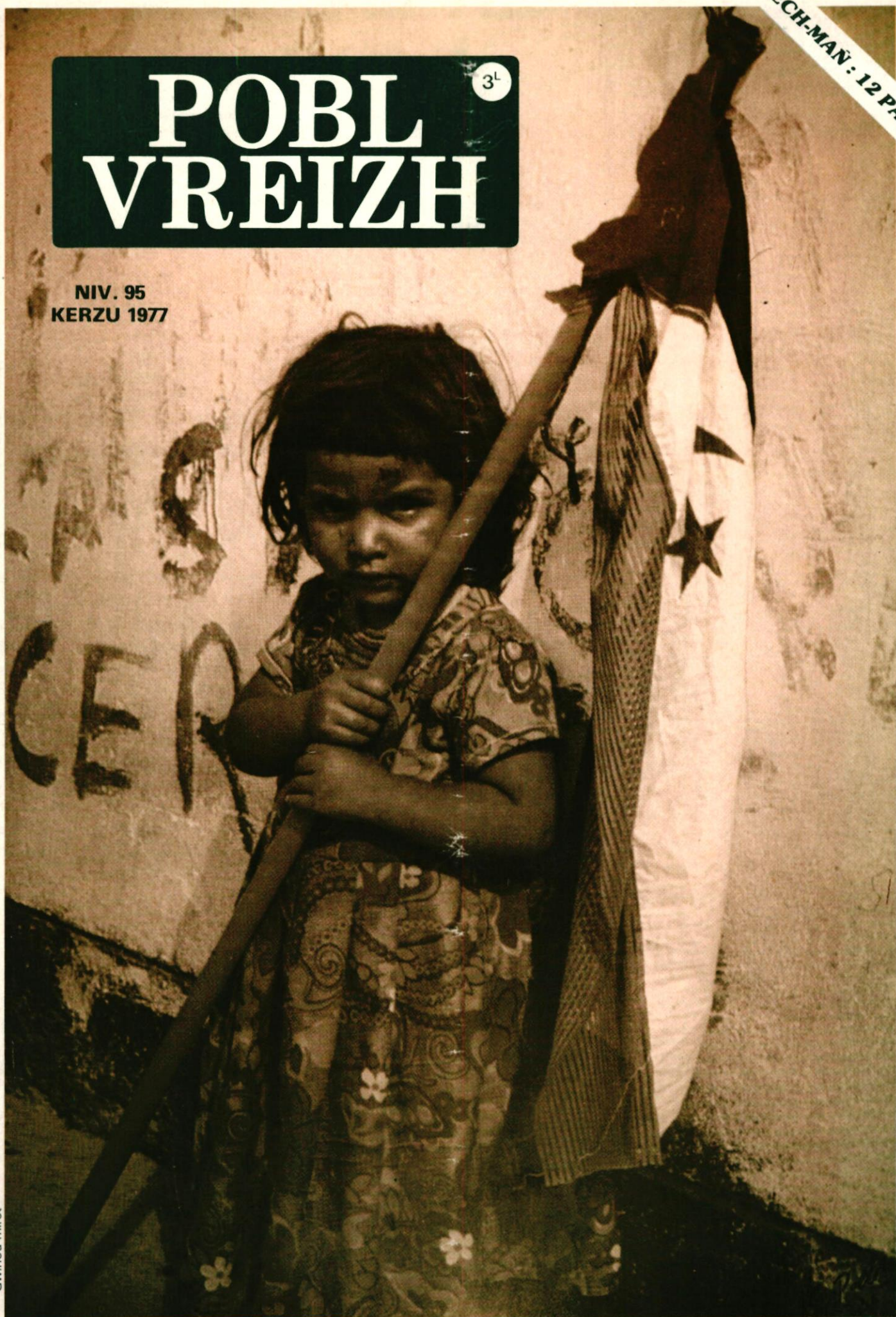

POBL VREIZH

3^L

NIV. 95
KERZU 1977

AR WECH-MAÑ : 12 PAJENN

Gwirioù miret

Ur plac'h vihan Saharaoui o tougen baniel he fobl wasket (gw. p. 7).

HARPIT POBL VREIZH

KRP 2746-89 ROAZON
CCP RENNES

6e listennad

Paol Ar Bras, Brest.	10,00 L
Herve M., Perros.	20,00 L
Loeiz Le Doze, Courbevoie (92).	70,00 L
Fulup Jaklin, Gwengamp.	20,00 L
Pêr Fouré, Brest.	20,00 L
Alan Kervern, Brest.	20,00 L
Andrew Korneg, Kemper.	20,00 L
Kristian G., Kastellaodren.	20,00 L
Youenn J., Douarnenes.	10,00 L
Frañses A., Plousane.	70,00 L
Loig Kervoas, Lannuon.	100,00 L
Dishanw, Brest.	1,00 L
Paol-Herri Prunet, Nevez.	20,00 L
Gwion K., Paris (75).	20,00 L
Noel P., Nîmes (30).	70,00 L
Alain G., Suresnes (92).	30,00 L
Dishanw, Lokmaria-Berien.	20,00 L
Mikael G., Kastellin.	20,00 L
Loeiz Kleac'h, Kemper.	20,00 L
Raymond N., Buxerolles (85).	10,00 L
Yann Ar Gow, Douarnenes.	20,00 L
Yann-Ber J., La Plaine St-Denis.	20,00 L
Marsel Moing, Gourin.	10,00 L
J.L. Moal, An Uhelgoad.	10,00 L
Dishanw, Londres.	20,00 L
Denes Sevaer, Kimerc'h.	20,00 L
Yannig Galery, Bezons (95).	10,00 L
Yann-Vadezour Richard, Gouenou	10,00 L
Janed L.L., Konk-Kernew.	10,00 L
Roje L.D., Sant-Brieg.	30,00 L
Laorañs Pottier, Nanterre (92).	10,00 L
Deniel G., Leuhan.	30,00 L
Yann-Mikael C., Brest.	10,00 L
Jakes D., Pluguen.	90,00 L
Maurice L.B., Konk-Kernew.	10,00 L
Arnold C., Chambray-les-Tours.	10,00 L
Jakes P., Brest.	30,00 L
Ivon L., Gwened.	10,00 L
Alan Olivier, Sainte-Luce.	10,00 L
Deniel Giraudon, Lannuon.	10,00 L
Per Morvan, Pempoull.	10,00 L
Germaine N., Dinan.	10,00 L
Teodor Perrot, Loktudi.	20,00 L
B. Guerin, Plunered.	30,00 L
Youenn Donguy, Sant-Brieg.	10,00 L
F.L.-B., Argueil (76).	10,00 L
Yann-Kristof B., Gironvel.	10,00 L
J.C., Paris.	10,00 L
Josef Le Bars, Naoned.	10,00 L
Paol Guegueniat, Sant-Ivi.	30,00 L
Monik Le Treut, Sant-Ivi.	30,00 L
Herri Beon (94).	40,00 L
Brigid L., Morgad.	30,00 L
Raymond Géléoc, Sant-Servan.	20,00 L
J.L.-J., Bro-Bologn.	20,00 L
Le Goff, Lanrodec.	20,00 L
Noël T., Cesson-Sevigne.	10,00 L
Danielle Novello, Roazon.	10,00 L
	1301,00 L
Diàr ar listennadoù arall.	3147,70 L
En oll.	4448,70 L

Trugarez, trugarez vras deoc'h, lennerion
ha komananterion ger ! Daou vis 50 e oac'h
25 o kass ho plankoù da b/Pobl Vreizh, ur
mis so, 39, hag ar mis-mañ 58 ! Nag ur missi
ewid skipailh Pobl Vreizh ! Un digoll kaer eo
ewidomp doc'h ho kweled ken toemm doc'h
ho kasetenn vrezhoneg. Genoc'h c'hwi eo,
lennerion ger, e talc'h Pobl Vreizh da zoned
er-maes beb mis, ingal, ha brawoc'h-bra-
wañ. Ker e koust ar moullin, ker e koust ar
paper, ker e koust ar fotoioù, mes ged hoc'h
argant e c'hellomp paeñ peb tra, ur sort.
Kenave ho sikour ne c'hellehemp ket. E korf
6 mis hoc'h eus paeet ouzhpenn un niverenn
en he fezh dija...

Dalc'homp mad, lennerion ger ! Ni doc'h
hon tu, c'hwi doc'h ho heni !

Formidabl oc'h, lennerion Pobl Vreizh !
TRUGAREZ VRAS, MERSI BRAS !

Ti-Moullerezh « Iroise »
29219 Releg-Kerhuon
Rener ar gelaouenn :
Fañch Morvannou C.P.P.A. 50 091
1 600 Skwerenn

Re an UDB e karg en tier-kêr a-eneb krenn da wall-daol Pré-en-Pail

Bodet e Karaes d'an 23/10/77, o deus
re an UDB e karg e-barzh an tier-kêr :

- disklêriet fraezh emaint a-eneb krenn
d'ar gwall-daolioù bet graet e Breizh
hag e Kornog ar Frañs, ispisial ar
gwall-daol a-eneb da skingasser-tele
Pré-en-Pail (53).
- degass a raont da soñj ez eo an UDB
ar strollad m'eo bet disklêriet gantañ
ar splannañ, hag adal ar penn ken-
tañ, ema a-eneb krenn d'ar gwall-
daolioù-se.
- protestiñ a raont a vouezh uhel
a-eneb d'ar meskaj a vez graet gant
lod deus ar re a zispleg ar c'heleier,
pa lakaont ar gwall-daolioù-se war
gont an otonomisted, o kemmeskafi
espres-kaer gwall-nerzh ar separatist-

ted hag oberoù reizh ar Vretoned o
ren o stourm herwez al lesenn.

Degass a ra da soñj re an UDB ouzh-
penn pegen bresk ha pegen aes da pilad
eo frammadur kreisennet an tele gall ha
pegen grevus e vez neuse ewitafi taolioù
an derroristed.

A-hend-all e roont da c'hoùd n'eo
tamm ebed en ur lakaad skingasserien
ha peulioù-eskemm an tele da darzhañ
eo e vo diskoulmet kudenn ar gomz
vreizheg ha brezhoneg war ar mass-
media. Isli eus ur strollad n'eus bet roet
dehañ nemed ur c'hardeur en ur ober 14
vloaz, ema re an UDB a-du krenn gant
ur stourm o c'houlenn un demokratelezh
wirion war an tele, kentoc'h eged diou-
verfiñ a-benn-kaer an abadennoù tele.

DA ZONED ER-MAES EDAN BERR.

Prest eo Program demokratel
Breizh, aaset, kempennet ha votet
gant burew politikel ha kusul-ren
an UDB. Ema edan ar wask, hag e
vo kavet da werzhiñ a-benn an 9 a
vis Kerzu. Da c'houlenn diged re an
UDB : 5,00 L an tamm. Kavet e vo
da breniñ iwe ba Sez Broadel an
UDB, 18, ru August Kervern 29200
BREST (2,00 L ouzhpenn ewid ar mi-
soù-kass).

Ul levr braw ha kempennet a-
fesson eo Program demokratel
Breizh. Bretoned kar-o-bro, paotred
ha merc'hed douget d'an ingalded ha

d'ar justiss, c'hwi oll ar re a gred eh
eus un hent da zigoriñ da kerzhed
trema ar sossialism, ur sossialism
savet ged ar Vretoned hag ewite, un
dever politikel eo ewidoc'h lenn ha
studial Program demokratel Breizh
an UDB. Ema Program Kumun an tu
kleiz gall e tammou, brusunet...
Ema an disemglew hag ar sach-blew
etre re an tu kleiz gall. Neusen,
sellit a-dost doc'h Program demo-
kratel Breizh : doc'h an tu-se ema
an esperañs hag an disoc'h ewid la-
bourision hon bro Breizh ; ase ema
amzer-da-zoned hon pobl.

G.R. Pobl Vreizh

GISCARD E BREST

N'eo ket ar wech kentañ d'ur presidant eus ar Republik dont da Vrest. **De Gaulle** ha **Pompidou** a oa bet degemeret e ti-kêr Brest... Gwir eo evedo **Lombard** maer er mare-se...

D'ar 7 a vis Du e teuas **Giscard** da Vrest eta. Med n'en deus ket assantet mont da selaou kusul ti-kêr porzh bras ar c'hornog. Eus Bodilis ez eo aet war-eeun da Gastell Brest, lec'h m'ema prefedti ar marin ; goude-se ez eo pignet war ar « Jeanne d'Arc », ar vatimant vras a oa o vont da stagañ gant tro ar bed, na pebez burzhud ! Hag e ranker lavared ouzhpenn n'eo deuet Giscard da weled re ar marin nemed ewid lavared d'ar pennoù bras ne vije ket kresket an dispignoù a vez graet ewid ar marin a vresel...

N'eo ket c'hoariva a sort-se ema labourerien Vreizh o c'hedal. Galwet gant o sindikajoù, o deus labourerien Vrest ma-

nifestet e kêr : 8000 a dud, banieloù ar CGT, ar CFDT hag ar FEN, re an UDB iwe. Skoaz-ouzh-skoaz gant o c'husul-kêr — en o mesk kusulierien an UDB —, o deus tud Vrest huchet war ruioù kêr : « Labour e Breizh ! » Ne c'hell ket labourerien Vrest gousañv e teufe ur presidant da Vrest heb klask gouzoud pere eo kudennoù ar vro, hag e-se pa 'z eus ouzhpenn 10 000 a dud dilabour en o zouesk.

Gwir eo n'o deus ket klasket biskoazh re an tu dehoù degass labour dre amañ. Pa o deus bet graet, n'eo bet nemed un usin-pirat e-gis **Transocéan**. **Giscard** n'en deus ket fasiet d'e renk war ar poent-se. Gwelloc'h gantañ degemeret **Berest** en Elysée : un den n'en deus karg ebed ! E mis Meurzh da-zont e ouio tud Vrest roiñ lamm da vewelien Giscard dre amañ !

Paol Ar Bras

G.R. Pobl Vreizh

NAG A NEWEZ E BRO-VREST ?

Ned a ket mad an traoù e Brest, hiziw an deiz... Herwez klewed re ar gouarnamant, ema an dilabour o tigreskiñ. Koulskoude, amañ e Brest, ar re a zo o klask un tamm labour bennag, ez eo kalz uhelloc'h o niver ewid an heni ofissiel. War 57 000 a dud zo war al labour e Brest, med war an niver-se ez eus wardro 10 200 a dud divicher ha dilabour, ha n'eo ket hebkén 7 304, gouez d'ar re an ANE (Agence Nationale pour l'Emploi).

D'ar 14/11/77 eta, o deus diviset paotred ha merc'hed an UDB « okupiñ » burevioù an ANE e Brest. En o fenn edo **Ronan Leprohon**, kusulier e ti-kêr Brest ha kusulier UDB e kusul rannvro Vreizh. Manifestet o deus re an UDB evelse n'emaint ket a-du tamm ebed gant politikezh ar gouarnamant, na gant ar vrud a ra, o lavared ema an dilabour o tigreskiñ. E Brest hag e Breizh evelkent n'ema ket.

Ne vefe ket diaes **diouzhtu** kennig plassoù-labour d'an dud :

— lakaad ar sizhunvezh-labour da 40 eurvezh da vad,

— kennig ar retred da 60 vloaz. Diwar se e c'hellfed **kerkent** roiñ labour da 4 000 a dud

— krouiñ 100 plass-labour er PTT,

— krouiñ 200 plass-labour (d'an nebeutañ) en ospital,

— sevel 5 skol newez ouzhpenn e Brest.

Arabad plegañ ! Labour d'ar Vretoned en o bro !

Savomp hor penn, Bretoned !

MT Laot.

Re an UDB oc'h okupiñ burevioù ANE Brest.

Gwiriou miret

An UDB e ti Sopromer en Oriant

D'ar 24 a vis Enoal eh eus bet gwraet un tolpe digor d'an oll a-zivoud ar plassoù-labour e diabarzh usin **Sopromer** an Oriant. Komzet en deus eno hon kamarad **J.P. Thlery**, kusulier UDB e ti-kêr an Oriant :

« Faotifñ a ra din araog peb tra roifñ da ouied da labourision **Sopromer** a zo ec'h ober bec'h ewid gouarn o labour, eh on-me a-du gete penn-da-benn, el kusulier UDB e ti-kêr en Oriant, hag el ma 'h on me iwe é klask labour.

Ouzhpenn-se, na boud ema bet daet **Chirac** ha **Giscard** da Vreizh, na boud o deus grataet ur bern traoù arre (roifñ argant da sikour ar pesketaerezh), eh omp dalbezh é c'hortos ar blank kentañ anehe. E mis Genver 1976 dija en doa **Chirac**, kentañ ministr en amzer-se, grataet sikour

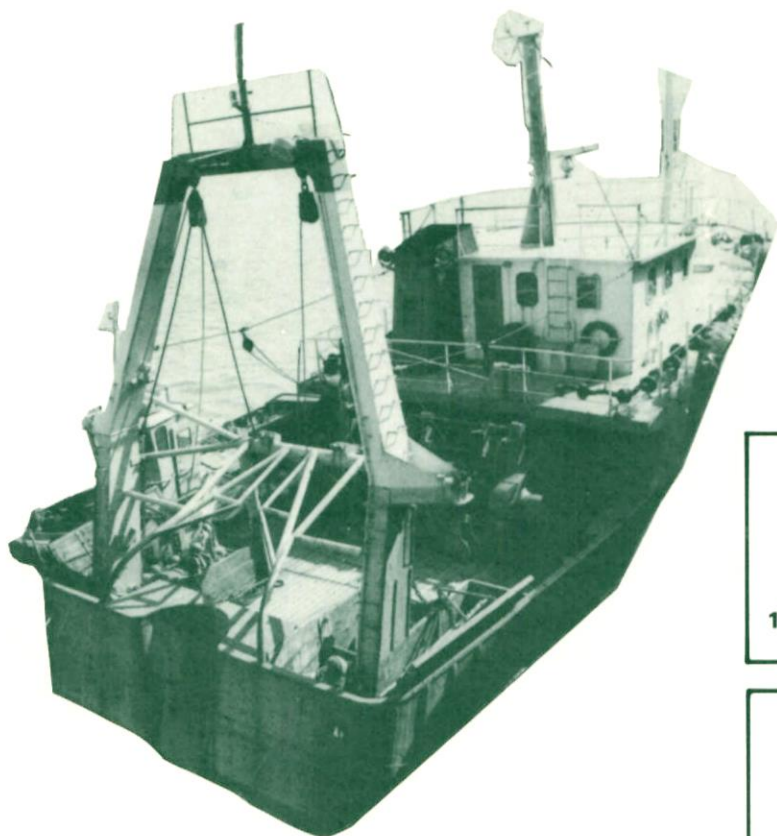
dimp : n'eus bet netra. E mis C'hwevrer ag ar blé-mañ, en deus **Giscard** komzet uhel, en ur lâred traoù kêr : « Lâred a ran da besketaerion Breizh n'o deus ket da vout nec'het. Kresket e vo ar friturioù e-tal ar morioù ma vez pesketet enne. »

Petra 'welomp-ni e-kehid-se ? Ema an traoù é voned ar fallaad ewid industrioù ar pesketaerezh. Ar vihannaad eh a niver ar bagoù-pesketa ; ema an usinioù é serrifñ o dorioù ; ema an dud é koll o labour, dre ma vezont lis-safisiet.

Ema gouarnamant ar Frañs staget doc'h ar monopoloù kapitalist : ar re-mañ ema gwell dehe moned d'en em staliañ e broioù arall, lec'h m' ema aes-soc'h dehe dastum muioc'h a argant. Ne zouj ket ar Frañs a zile-sel un dachenn — heni ar peske-

taerezh hag heni ar c'hempenn pesked — hag he deus ekonomiezh Breizh mil zoher anehi.

N'eus politikerezh ebed ewid ar pesketaerezh gant gouarnamant **Giscard**. Mall eo da labourision Breizh en em vobilisifñ, ewid gwaskifñ ar gouarnamant brein a zo e penn ar Frañs ha ne ra namaed diskar industri ar pesketaerezh e Breizh. »

ALAN STIVELL

O TONT EN-DRO !

KEMPER

gwener
23 a vis Kerzu,
21^e

Sal Omnisport

SKOL DRE LIZHER AR FALZ

Ewid deskiñ ar brezhoneg pe e beurzeskiñ
Kentelioù dre lizher ewid netra.

Skrivañ da : skol dre lizher *Ar Falz*
17, chemin des Capucins 29210 MORLAIX/MONTRouLES

Kuit da gaoud riw er gouañv-mañ, galwit heb dale
Eujen KEMENER

e Tre-Laouenan (etre Kastell-Paol ha Landi)
pellg. 69.98.98

pe e Brest (Str. Villeneuve) - pellg. 02.02.60
Fuel a vezo degasset deoc'h kerkent, lakaet ho
tommeres-kreis e doare ha riñset ar siminal
Arabad mogediñ hor bro, na dispign
arc'hant dre ziewezh

A. Moal zo rener « Maison Familiale » (MF) **Landivisio**. Ha gantañ eo bet lakaet ar skol en he sav 20 vloaz so. Deuet eo **Pobl Vreizh** d'ober kaos gantañ war betra eo ur MF, ha da gaoseal eus stad hag emdroadur al labour-douar, dreistoll er c'horn-se eus **Gorre-Leon**.

— *Alain Moal, petra eo ur MF !*

— Ur MF zo ur skol disheñvel dioc'h toud ar pezh a anavezer beteghenn, o vezañ ma anavezer ar skolioù graet gant ar gouarnamant, ha skolioù an llis. Ar MF zo ur skol graet gant tud diwar ar maes, peisanted dreistoll, ewid bugale diwar ar maes.

— Renet eo ar skol-mañ gant ar gerent. Hag ouzhpenn-se, ez eus assembles ganto un nebeud tud all, ar c'halz aneho gwased hag a zo bet er skol amañ. Un assosiassion 1901 eo he deus karg ar skol e peb mod.

— *Meur a skol evelse zo en departamant. Pessort kemm zo etreso ?*

— 8 skol zo ewid ar baotred ha 5, me 'gav din, ewid ar merc'hed. Red eo lavared e kustum ar re a zo er MF mont larkoc'h, d'an « Institut rural » e **Lesneven** hag en **Elian** ewid ar baotred, hag ewid ar merc'hed e **Rumengol**.

— *Yalc'hadoù zo a-berzh ar c'houarnamant ?*

— Ya, med ar sikour zo re isel. En dewezh hiziw eo wardro 15 L kozh.

— *Toud ar vugale kasimant zo bugale labourerien douar ?*

— Ar c'halz aneho, ya, bugale etre 14 ha 18 vloaz.

— *Ha pessort deskadurezh a vez roet deho ?*

— Da gentañ ne vodomp aneho nemed a niveroù bihan. Er sizhun-mañ 'maint kén med 18. Er sizhun a zeu e vint 40. Ar baotred hag ar merc'hed zo ur frapad amzer er skol hag ur frapad amzer en un tiegezh pe war un dachenn labour.

— Petra 'vez graet ? Kemeromp, da skwer, ar bloawezh kentañ. Beb sizhun : 12 e. galleg, 4 e. matematik, 3 e. bioloji ar plant, 4 e. bioloji al loened, 2 e. fisik, 2 e. kimi. Ouzhpenn-se, skol diwarbenn al loened ha diwarbenn an drevajoù en douar : 3 e. peb heni. Etre toud : 42 e.

— Deskadurezh al ledannañ a vez gallet. Memestra amañ e klaskomp pre-
pariñ ar baotred da gass tiegezhioù endro, pe da vezañ mewelien deus ar re wellañ. Amañ e preparomp ar

BEPA « labour-douar-ha-chatal » dreistoll. E **Trelaouenan** iwe, med ouzhpenn BEPA « legumachoù ». E **Plabenneg**, BEPA fleur ha liorzhoù. Ar re wellañ aneho a brepar ur BTA.

— *Perag eo red kaoud sort diplomaù d'ar re o deus c'hoant chom da labourad douar ?*

— Ur peisant a labour war draoù bew. Ouzhpenn-se en dewezh hiziw 'n deus ezomm ur bern mekanikoù hag a goust ker divalaw. Etre an douar hag al loened en deus ezomm hag ar mekanikoù, e rankfe kaoud n'ouson ket ped milion kozh. Etre 60 ha 100, ma rank ar paotr prenañ e zouar, peotramant sevel o lod d'e vreudeur ha c'hoaresed.

— Ouzhpenn-se an tiegezhioù zo bodet etre produerien koperativoù pe traoù all. Unan a zaou, pe ar beisanted war-c'hoazh a vo eno heb gelloud lavared o ger, hag e vo kasset o aferioù endro hebto. E-lec'h m'o deus deskadurezh, e komprenint kalz gwelloc'h an traoù hag e vint gouest kalz muioc'h da c'houarn ar bodadegoù-se.

— En dewezh hiziw, ewid en em lakaad e karg deus un tiegezh, eo red bezañ gouest war ar vicher, peotramant ne vez ket roet sikour gant ar c'houarnamant. Ar c'h/ **Crédit Agricole** zo sikouret kentañ gant ar c'houarnamant da sikour ar re yaouank d'en em lakaad.

— *Ha kreskiñ a ra niver ar skolidi ?*

— 20 vloaz zo evedo ur bern skolidi. Niverus kentañ evedo an dud war ar maes d'an ampoent-se c'hoazh. Hag ar c'halz deus ar re yaouank a echue o studi prest goude ar sertifikad. Hag e teuent da chom war ar maes.

— Etre 1958 ha 1970 ez eus aet ur bern tud diwar ar maes. Memes e-toues ar re yaouank kentañ a zo bet amañ ez eus e-leizh, 'tro 25 %, hag o deus kuitaet ar vicher. Ar c'halz aneho avad zo teknisianed labour-douar.

— Ouzhpenn-se ez eus bet lakaet ur bern skolioù newez partoud tro-war-dro. Ha neuse, beteg ar bloawezh 70,

e yae an traoù mad kentañ e kêr, e vese bewet diboanussoc'h. Ar c'halz deus ar re yaouank a glaske kuitaet ar maesioù.

— Renket kalz gwelloc'h eo ar maesioù eged na vedo gwechall. Renewezet an tiez ; telefon, heñchoù, otoioù zo. Nemed kêr a sache an dud.

— Abaoe eo chañchet an traoù, zokén araog « la crise ». Tec'hed diouzh kêr a ra an dud. Deuet int da gompren ez eus moien da vevañ gwelloc'h er maes deus kêr. Hag abaoe 2 pe 3 bloaz so, e kêr eo diaes kavoud labour. Ar greskadurezh hon eus anavezet abaoe fin ar vresel zo echu, me' gred.

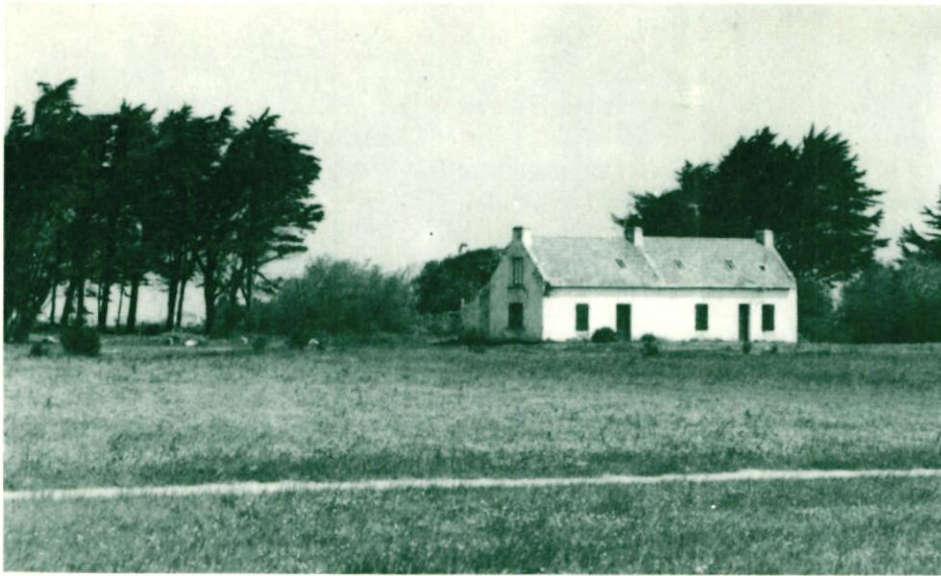
— *Ped dre vras eus ho skolidi zo chomet ?*

— Etre ar re a labour un tiegezh pe tro-dro d'al labour-douar, e kredan ez eus da nebeutañ 80 %. Er bloawezhioù diwezañ e chome a vec'h 300 beb bloaz da gemered un tiegezh e Penn-ar-Bed. Hag eo red e vije bet da nebeutañ 500. Me 'gred e vo muioc'h er bloawezhioù da zont.

— Beteghenn eveljust eo diaes kavoud plass. Hag an douar dreistoll zo kerraet kentañ abaoe un nebeud bloawezhioù. Memestra ez eus parresioù aleizh a weloc'h enno tud dija oajet, 55 bloaz hag ouzhpenn. En 10 vloawezh kentañ-mañ, forzh penaos, ez eus pennoù tiegezh a-leizh hag en em denno. An drederenn, martese ouzhpenn. Setu, eveljust, an dra-se zo douaroù a yelo da greskiñ tiegezhioù all, peotramant e vo moien d'ar re yaouank kaoud aneho. E parresioù all avad eo kalz yaouankoc'h an dud.

— *Daoust hag ho skolidi a wel o ziegezh da-zont hebkén ? Pe int interreset gant plass o micher en ekonomiezh dre vras ?*

RADIO - U.D.B.
Tel. (16.98) 80.18.47

— Pa zeuont amañ o devez youl da vewañ war-ar-maes, d'ober war-dro loened ha mekanikoù. O c'horn-douar ha micher o zud a blij deho, setu toud.

Dre ma kreskont, eveljust, ha ma 'z a war-raog o studioù, e komprenont n'eo ket al labour-douar un afer a basse en o farres hebkén. Gouzoud a reont n'eo ket trawalc'h a-wechoù gwerzhañ ker al loened ewid gounid arc'hant. Ma koust re ger ar boued. Gouzoud a reont e kustum ar CEE gwerzhañ poultr-laezh da vroioù all, en ur goll ur bern arc'hant.

— *Hag interesset int gant al labour-douar biolojik ?*

— Pas kalz. Ne ran ket kalz hanw diwar e benn abalamour ne gredan ket e-barzh va-hunan. Ne gredan ket muioc'h en ul labour-douar e-lec'h ma vije klasket ataw mont war-raog en ur fesson diroll.

— *Daoust ha n'eus ket ar spered-se dija gant lod aneho ?*

— Lod aneho en ur zont amañ a gav deho e vo musuliet brud ha gouiziegezh un tiegour gant an niver o do a loened, pe ar frankis o do a zouar. A-nebeudoù e teuont da gompren n'eo ket awalc'h kaoud muioc'h-mui a draoù, med penaos bewañ gwelloc'h. Ha lakaad war ar marc'hajoù traoù mad ewid an dud.

— *Med daoust ha n'en em santont ket poulzet da vont war raog abalamour d'an arc'hant o deus bet da ampresañ ? Abalamour d'ar mekanikoù da rantabilisañ ?*

— Eo. Ouzhpenn-se, er vro, n'eus nemed eus an dra-se 'oa hanw. Bezañ e ranke an traoù mont war-raog. Me gred e rankont iwe, med e pessort fesson zo un afer all. En ur fesson disheñvel e ranko bezañ kaset war-raog al labour-douar.

Martese iwe e vo graet un niver brassoc'h a draoù 'barzh ar vro. Me 'wel, en tu deus Kastell, e-lec'h kaolfleur hag artichad hebkén, ez eus ur bern legumachoù newez. Amañ e vez graet loened dreistoll, mes en ur fesson eo gwelloc'h gweled muioc'h a diegezhioù krenn gant ur vandenn voc'h resonabl, gouest da vezañ kaset war-raog gant ur familh hebkén, eged tiegezhioù bras gant kantchoù ha kantchoù a voc'h.

— *Petra eo roll ar sindikajoù ewid ar re yaouank ?*

— Yaouankig-flamm ne vezont sort ebed. Er mitin-mañ e oamp o kaoseal eus ekonomiezh, hag e lavaren an « taxe de corresponsabilité » ne vo ket paeet. Ar sindikajoù o deus roet urzh da nompas paeañ. A-nebeudoù e teuont da c'houzoud eo stag al labour-douar douch ar politik. Med gouzoud a reont e vo ataw politikezh al labour-douar un dra ziaes da ober e forzh pe vro. E broioù ar savheol, an industrioù a ya kalz gwelloc'h endro ewid al labour-douar. Abalamour eo labour a speg war draoù bew hag a zepant deus an amzer. Ar patates a oa deg mil lur ar sac'had warlene. Er bloaz-mañ eo 500 lur.

— *Hag en ur mod disheñvel e wel ar re yaouank al labour-douar eged na rae o zud pe ar re a oa ganeoc'h 20 vloaz so ?*

— Diaes eo gouzoud. Ya, forzh penaos. Ar c'halz deus ar re a zo bet ganeomp zo er sindikajoù, er c'hooperativoù, pe er CDJA. Ha daou vloaz so, pa 'vedo un tamm freus e-barzh ar CDJA, ar re zo bet ganeomp er skol á vedo e penn an diw gostezenn. Eus ar re na oant ket akord gant ar « paysans-travailleurs », eh anavezan ha ne blij ket deho kennebeud kreskiñ ewid kreskiñ. Lod o doa enebet daou vloaz so zo en dewezh hiziw o klask un dra bennag newez.

— *Dre ar mod m'eo graet ar skol, ha n'eo ket kenderc'hel ar spered a oa araog a vez graet.*

— Mod ebed. Eveljust, pa ne vezont ket ganeomp eo e tiegezh o zud e vezont. Med ar re a zo bet ganeomp alies a zeu da enebiñ an eil re ouzh ar re all da c'houde.

Ar MF a gustum lakaad ar re yaouank da zerc'hel stard d'ar pezh a zo ar gwellañ war-ar-maes hag a zo bet ataw a-hed ar c'hantvejoù. Hag ouzhpenn eo red kaoud ur spered digor frank da aosañ mad an newezentioù hag ar fesson d'en em glewed gant ar re all war ar pezh a zeu deomp deus an amzer gozh.

— *Labourerien-douar zo a lavar ez eus nebeutoc'h unvaniezh bremañ ewid poent zo bet. Taolioù evel heni ispre-fedi Montroules mar karit, ne vefent ket possubl kén. Re a gemm zo etre lod a zo aet war binwidikaad kalz, ha lod all a zo chomet da strañ.*

— Un taol evel **Montroules** ne ouvezan ket ha possubl e vefe pe ne vefe ket. E c'hellfe bezañ memestra.

Pa seller mad, ne 'z eus ket chomet kalz war blass. Tud zo aet war raog kalz, n'int ket niverus, hag eo gwir usinoù o deus.

Med neuse, 20 vloaz so, toud an dud er vro-mañ a rae memestra ! En dewezh hiziw n'ema ket kont er mod-se tamm ebed kén. Tud so a ra laezh, ha n'int ket okupet gant pris ar soja. Klewet 'm eus unan o lavared : « Gwechall, pa yaemp d'an oferenn ez aemp da bakañ ur banne da c'houde . Peb heni a rae memes tra, hag e yaemp a-wechoù gant hemañ pe hemañ all. En dewezh hiziw ar re a gustum sevel moc'h a erru assambles, ar re a ra saout iwe, re Goperativ **Plou-Zeniel** a vo assambles, ha re **Landerne** a vo iwe ».

Un ti-kenwerzh hebkén e GWENED

e'id an dilhad
gis Breizh

(kabigoù, mantilli glaw hag all,
jilettennoù martolod)

TI AR C'HABIG
8, r. René-Rogues

Fest-deiz Skol an Emsav
Kernew-Isel
e sal ar Gouelioù
KEMPER
d'ar sul 4 a vis Kerzu
(ewid netra)

An dud ne gaoeont ket oll ar memes yezh kén, goude deho ober ar memes micher. Herwez ar strolladoù ma 'z int, e welont an traoù en ur fes-sion disheñvel.

D'ar poent-se an dud-se a gave deho : pa vo lakaet an douar da bro-duiñ, pa vo loened gwelloc'h, e vo kalz aessoc'h. Graet eo bet toud an dra-se, ha n'eo ket aessoc'h an abaden memestra. Ar re a zo ouzhpenn 40 vloaz zo gwall fallgalonet. 20 vloaz so, pa vedont o c'houlenn lesenn oriañtasion al labour-douar, e kave deho e vefe kompeset an traoù hag e vefe gwelloc'h stad peb heni. Gwel-laet eo stad peb heni a fed an aesa-mañchoù a zo, med n'eo ket gwellaet da vad. Muioc'h a dourmant, muioc'h a zle zo iwe. Diaessoc'h eo al labour da gass war-raog, hag an tiegezhioù da c'houarn.

— *Kontet eo labourerien-douar Bro-Leon da vezañ tud a zehoù. Daoust ha lojik eo deho manifestiñ a-eneb ar c'houarnamant, nac'h paeañ a-wechoù, ha padal votiñ ewito ?*

— N'ouvezan ket. Goude deho votiñ a-gleiz, ma rafent, e kredan e rafent memes tra. Abalamour, al Leonis, a gav din, zo tud pront awalc'h. Ha forzh piw 'vo o c'houarn, beb an amzer e savo sinkan enno. Med ar sinkan ne bad ket, hag e teu en e bleg kozh. Un doare eo o deus da ober gant al liberte o deus : youc'hal hag ober freus. Me 'glew ar baotred yaouank a zo ganen er skol amañ o lavared a-wechoù : « Ma ne vo ket roet se deomp, e vo graet freus ha torret peb tra ». Ha petra neuse ? Lavaret e vefe o dije an dud ezomm a-wechoù da fuloriñ.

— *Ha votiñ ewid an « urzh » a reont ataw, eveljust.*

— Ya, ya. An urzh zo surroc'h eged peb tra. Ouzhpenn-se, pa n'a ket mad an traoù, en ur fuloriñ trawalc'h e c'hellont kaoud ar pezh a c'houlennont. E-lec'h, ma chañchont, n'eo ket lavaret e c'hellfent fuloriñ hag e vefe roet deho o ezomm. Un tammig ema an dra-se en o spered, a gredan.

Pennad-kaos dastumet gant M. MADEG eus kevrenn Sant-Tegoneg.

Goûd a ra an oll bremañ ez eus eus ar bobl **Saharaoui**. Ur bobl vihan eo : ne-beutoc'h ewid 200 000 a dud enni moarvad. Daou vloaz so (edo **Franco** war e dremen-van), eo bet rannet etre daou o douar : Spagn, ar golonisatoures kozh, he deus roet un tamm d'ar Marok, hag an tamm all d'ar v/Maoritani. Tud ar vro, ar **Saharaoui**, n'eo ket bet goulennet o ali diganto eveljust !

Abaoe ema ar pobl vihan-mañ oc'h ober kement a c'hell ober ewid roiñ da c'houzoud d'ar bed a-bezh an torfed bet graet outi, dre draisioni. Sebezet eo ar bed-oll gant youl, nerzh-kalon ha dalc'hulstet ar boblig-se. Aet zo kannaded **Saharaoui** da Baris, da Alje, da Vadrid, d'an ONU. Savet o deus ar **Saharaoui** ur gouarnamant da c'hortos, heni ar RASD (Republik Arab Saharaoui Demokratel). Savet o deus un arme, ar **Frente Polisario**, hag en deus graet dija taolioù-kæer.

Daou vloaz so edo Hassan II, roue feodal ar Marok, o klask mobilisañ e oll sujidi gant e « Gerzhadeg C'hlas » trema ar **Rio-de-Oro**, ar Sahara « spagnol », bro ar Saharaoui. Ur c'hwitadenn eo bet. Chom a ra ar Saharaoui dibleg, divrall ha dispont. Gwir eo o deus kavet bod en Aljeri, hag ema Boumedien o roiñ dorn deho heb marc'hata.

Arabad ankounac'haad ez eus dindan traezh douar ar Saharaoui danvez-maen eus ar c'hentañ. Hag emaer o puñsañ, dibreder ha divezh, e-barzh pinwidigezhioù naturel paotred an deserzh. Petra eo ar v/Maoritani, ma n'eo ket un newez-koloni ? Da belec'h e vez kaset nein-houarn **Zouerat** ? Da usin **Usinor Dunker**, just awalc'h. Ema ar Frañs kapitalist o terc'hel dalc'hmad da lakaad ar skarz war beadra naturel an trede-bed.

Kaset ez eus bet Frañsision di, evel teknisianed. En ur vro m'ema ar bresel o ren enni. D'an 1/5/77 ez eus paket 6 anehe gant ar **Polisario**, ha 2 lazhet siwazh. 2 all zo bet tapet abaoe. Lesenn ar bresel... Red eo kompren pegen di-

singal eo ar c'hoari etre ur bobl vihan kenaf, ha Stadoù meur ha galloudus, evel ar Frañs... Adal ar penn kentañ he deus an UDB roet he harp da stourm ar Saharaoui. Dar bobl-se he hunan da choas he doareoù-stourm ; ma c'hell choas, er stad m'ema-hi.

N'eus bet graet netra gant ar Frañs ewid ansav ar **Polisario**, nag ewid lakaad ar v/Maoritani da embann listennad hanoioù ar Saharaoui bet graet prisioniad ganti. Ne assant ket ar Saharaoui mont diwar an dachenn bolitikel, ewid mont war an heni umanitaer hebkén. C'hwit he deus Frañs Giscard dirag kadrardet ar Saharaoui.

Daou Vreton zo e-mesk ar brisonidi. Unan zo deus Speied, egile deus Karaes. Nec'het eo an UDB ganto, evel m'eo graet gant ar re all. Dre ma n'eus disemglew politikel ebed etre an UDB hag ar **Polisario**, dre ma fell d'an UDB diouzh he zu ober kement a zo red ewid lakaad un termen da boan-galon ar familhoù, e oa bet dessidet ganti mont da gavoud re ar **Polisario**. Da Alje, da gentañ, ez eas hon kamarad **Ronan Leprohon**, gant ur c'hamarad all : eno e oant epad ar si-zunwezh ma oa ar Frañs oc'h ober he reus-bresel ewid spontañ ar **Polisario**. Ewid hemañ ne c'hell dont eus Frañs nemed droug ha dafijer. Setu ne voe ket hon kamarad aet da Alje ewid kaoud ur « rendez-vous » gant ar **Polisario**. Da Vadrid ez eas neuse, kaset gant an UDB, hon kamarad **Fañch Morvannou**. Eno, gant skoazell hon kamarad eus HASI — strollad emrenerien an tu kleiz eus Euskadi ar C'hreisteiz — e voe, d'ar 14/11/77 (2 vloaz just goude « Emglew Madrid » m' eo bet rannet gantañ bro ar Saharaoui), un emwel etresañ ha dileuriad pennañ **Ibrahim Hakim**, ministr Aferioù Diavaes ar RSAD. « Dorn-hadorn gant ar pobloù gwasket » : ur slo-gan eo ; un diasez eo iwe. Etre an UDB, ragstrollad pobl ar Vretoned hag ar **Polisario**, arme ar Saharaoui, eo bet frwezhus tre an divis, hag ez eo chomet an diw gostezenn war an dachenn bolitikel dalc'hmad. Ne vez ket diaes da bobloù koloniset en em gompren etreso.

KOMANANTOÙ
boutin : **30 L**
skoaz : **50 L**
pe ouzhpenn
KRP ROAZON
2746-79
CCP RENNES

AL LIAMM

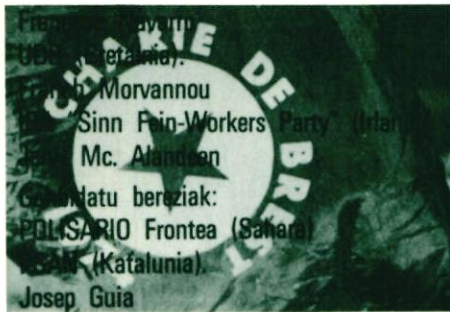
ar gelaouenn nemeti o roiñ, 6 gwech ar bloaz
barzhonegoù, kontadennoù, pennadoù a beb sort ha keleier
80 pajenn e peb niverenn - Renner : Ronan Huon
komanant : 35 L — Studierien : 25 L
Teñzorier-merour : P. Le Bihan - 16, rue des Fours-à-Chaux
ST.SERVAN 35400 ST.MALO - CCP 5349-06 PARIS

AR FALZ

kelaouenn drimisieg an Emsav diasezet gant Yann Sohier,
bodet ennañ skolaerien ha kelennerien Vreizh a-du gant ur
skol vreizheg ha laïk gwirion

Lennit Ar Falz ! Komanantit d'Ar Falz !

(30 L ewid 6 niv.).
AR FALZ, Str. Kan-Ar-Gwez — 29245 PLOURIN-MONTRouLES
KRP 430-20 H ROAZON

Gant HASI e oa bet kenniget d'ar strolladoù all en em vodañ newez zo e **Donostia** (Sant Sebastian). Eno e oa e soñj paotred ha merc'hed dispart ar Vro-Vask ober ur meeting bras, d'an 12/11/77, ewid roñ da anavoud d'ar boblañs pere eo palioù HASI. Mont a ra an traoù en-dro hardizh en Euskadi ar C'hreisteiz, ur vro bet merzheriet ken gwazh all gant Franco — dalc'homp soñj eus Guernica — ewid kastizañ anehi da vezañ savet a-du gant ar Republik. Eno e kaver etre an tu dehoù pellañ hag an tu kleiz pellañ e-leizh a strolladoù an oll anehe euskarad. Bez' ema iwe ETA, ur strollad armet o c'hoari gant ar gwall-daolioù. E Bro-Euskadi eo bew tre ar spered broadel. HASI he hunan, strollad euskarad an tu kleiz, sossialist ha broadel, ez eus ouzhpenn 2500 a isili ennañ. Ha just awalc'h meeting an 12/11/77 a oa graet ewid diskouez d'an oll nerzh HASI hag ewid goulenn war ar memes tro e vefe legaliset gant ar Stad spagnol. Med abred diouzh ar mitin d'an 12/11/77 e teuas urzh digant gouar-

nour Sivil proviñs Guipuzcoa o roñ da c'hoùd e oa difennet ar meeting, peogwir e oa aaset gant ur strollad nannlegaliset ! Ha kàer en deus HASI goulenn bezañ legaliset, ne vez ket graet, peogwir eh ansav fraezh bezañ « indepentista ».

Aet e oa da z/Donostia sinerien Karta Vrest eta. Ur penndewezh labour zo bet etrese. Diouzh an abardaez e voe pedet ar journalisted d'ur c'h/con-férence de presse. Spontus ar gase-tennerien a zeuas. Denoñsiñ a reas HASI ur wech ouzhpenn bolontez fall gouarnamant bourc'his Spagn. Beb a brezegenn a reas iwe dileuridi ar strolladoù sinerien eus Karta Vrest. Bis-koazh n'eus bet komzet kement eus an UDB e kasetnoù ar Frañs evel ma 'z eus bet graet e-barzh re Spagn an deiz warlerc'h.

Goude ar « rueda de prensa » (taol-grenn ar Wask), e tivizas re HASI manifiestiñ memestra, en desped da urzhioù ar gouarnour. Eno ez eo prim an dud. Un 2000 bennag a oa o vanifestiñ e kreiz kêr Donostia, hag o huchal en euskareg hag e spagnoleg « Independencia ! » Nerwus ha rust mat eo ar poliss (tud ennañ n'int ket eus ar vro), med mil boan en deus bet o tont a-benn eus ar vanifesterien, a yae hag a zeue, eus ur penn deus kêr d'egile, d'an daoulamm ruz, gant o banieloù, ar poliss o tennañ gant bole-doù kaoutchoug hag o stlepel greuna-dennoù d'ober moged...

En desped d'ar meeting difennet, un

tamm braw a vrud en deus tapet HASI memestra, hag iwe an UDB... Vad a ra da re ur strollad mont d'ober un tamm tro d'ur vro all, ma zo enni iwe ur strollad heñvel. Karta Vrest zo deuet da vezañ efedus kenañ !

Ouzhpenn tri bloaz zo ez eus bet sinet un emglew etre strolladoù politikel eus broioù bihan gwasket zo. Diwar lañs an UDB eo bet bodet an dud, savet ar skrid ha brudeñ an emglew. Ober a raer **Karta Vrest** (charte de Brest) eus an emglew-se. Sinet eo bet gant an **UDB** ewid Breizh, ar **Sinn Fein** ewid Bro-Iwerzhon, **Cymru Goch** ewid Kembre, **Unio do Pobo Galego** ewid Galissia, **PSAN provisional** ewid Katalunia ar C'hreisteiz, **Esquerra dels Treballadors** ewid Katalunia an Norzh, **EHAS** ewid Euskadi an Norzh hag **HASI** ewid Euskadi ar C'hreisteiz. Newez zo o deus goulennet re ar Sardegn sinañ ar skrid iwe, ar pezh vo graet kerkent ha ma vo an oll sinerien a-du, ha neuse e vo gwelet hanw **Su Populu Sardu** assambles gant ar re all.

Med ouzhpenn ur skrid fichet kàer eo **Karta Vrest**. Re a interestoù boutin zo etre pobloù bihan gwasket Europ ar c'hornog, dirag o enebourien, an imperialism, ar c'hapitalism, ar stadoù kreisenet, ewid ma chomjent heb klask mont pelloc'h eged sinañ ur skrid. Lakaad a ra peb strollad er c'hontrol e skiant-prenet hag an darempredoù a c'hell kaoud da rentañ servij d'ar strolladoù oll kensinerien gantañ.

LA VOZ DE ESPAÑA

San Sebastian, domingo, 13 de noviembre de 1977

Director: ESTEBAN GRECIET

Presentación en Euskadi de la Carta de Brest

Precio del ejemplar:

Las naciones oprimidas de Europa, por la independencia y el socialismo

Atos arruñale erdian prentisatuko bat eman izan da. Brestko "Agenda" izeneko aldizkari politiko-ekonomiko batek, "Carta de Brest" izeneko dokumentu bat argitaratu du. Dokumentu hori, Europa osoan zehar, nazioak beren independentzia eta sozialismoa lortzeko boronhatzen du.

SAN SEBASTIAN (GUGI)

Representantes de los partidos políticos de la Carta de Brest se reunieron ayer en una reunión para presentar el contenido de los objetivos de la carta y el medio de su para elaborar una estrategia a todos los pueblos oprimidos.

El primer paso para alcanzar la independencia y el socialismo de la Carta de Brest es la unidad de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

Brest fue formada en la reunión celebrada en el momento de la independencia de los pueblos de Europa.

EL PAIS

egim domingo, 13 de noviembre de 1977

Los delegados de los partidos firmantes de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

La izquierda francesa de la Carta de Brest, durante la sesión de prensa de ayer. De izquierda a derecha: los representantes de HASI, UDB, EHAS (en segundo plano), PSAN, UDB y Sinn Féin.

UR GREISENN VAKAÑSOÙ E BREZHONEG

E-pad mis Eost passeet — adaleg an 31 a vis Gouere betek an 21 a vis Eost — ez eo aet en-dro ar c'hentañ kreisenn vakansoù ofisiel diwyezheg brezhoneg-galleg.

Degemeret ez eus bet un 30 a vugale, etre 6 ha 14 vl. dehe, e ti-skol publik KARAES, bugale emsaverien, med bugale all iwe, tomm — int pe o zud — ouzh ar brezhoneg. Eizh den o deus graet war o zro : diw gegineres, pewar monitour, ur veroures hag ur rener. Ar peb brassañ eus tud ar frammadur a oa diplomet gant « la Jeunesse et Sports ». Ar greisenn-se, daoust dehi bezañ graet diwar ar frammadurioù ofisiel, a oa ganti ur pal memetañ : boasañ ar vugale ouzh ar brezhoneg.

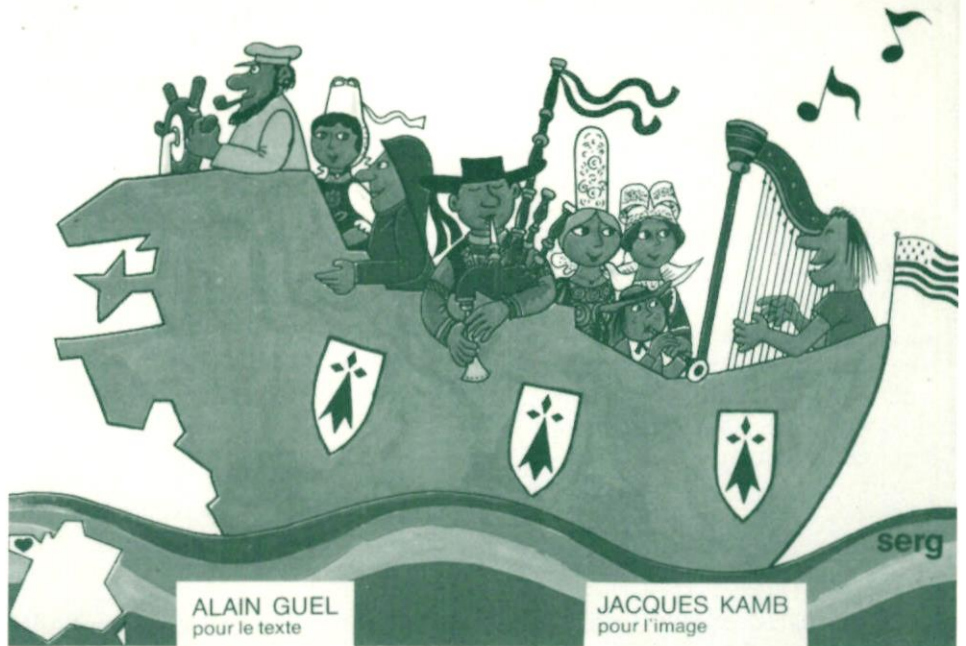
Pessort obererezhioù zo bet kenniget dehe ? Da gentañ toud, an traoù zo bet disklaeriet ha graet diwyezheg. Ar brezhoneg a chome ar yezh gentañ evelato. Bezañ ez eus bet :

- c'hoarioù a beb sort gant melloù, seizennoù-lien...
- c'hoarioù bras oc'h implijoud ur geriaoueg brezhoneg.

C'hoariet eo bet e mod-se *Taol-Dispac'h ar Bonedoù Ruz*, savet tamm-pe-damm diwar ar c'hoari « Jañdarmidi ha Lâeron ». Deuet eo istor Breizh e-barzh ar jeu evelse.

- c'hoarioù keltieg, evel sevel ar berchenn, sach fun, bazh-youde.
 - kanaouennoù brezhoneg,
 - dañsoù (gavotenn, an dro, tamm kreis)
 - obererezhioù diwar zorn : liwañ priaoù, sevel sarpantoù skeudennet gant tressadennoù keltieg (kavet e Skol Vreizh).
- Graet e vese gant ar brezhoneg dalc'hmad :

RACONTONS LA BRETAGNE

ALAIN GUEL
pour le texte

JACQUES KAMB
pour l'image

Ul levr newez ewid ar vugale.

- e-kerz ar prejoù : « dour, un tamm bara, mar plij ; piw 'no karotes ? 'm bo ket... » hag all,

- er sal-gousked,
- e-kerz ar pourmenadennoù,
- en obererezhioù.

A-hed ar maread e oa momedoù bras ouzhpenn :

- pik-nikoù — unan anehe gant an tren betek gar Karnoed-Lokarn ; echuet eo bet dindan ar glaw, med n'eus forzh, nag a blijadur ewid al lodenn vrassañ na oant ket aet e-barzh un tren bis-koazh !
- poull-neuil, diw wech ar sizhun
- ur fest-nos
- ur resital kaset en dro gant an Triskell.

Trugarekaad a reomp amañ an D.C. KARAES hag an UDB Kreis-Breizh ewid bezañ kenniget an arvestoù-se deomp ewid netra. Kavoud tud a vontez vad d'hon sikour a ra mil vad

d'un den, rag, petra 'faot deoc'h, ur yezh treutic he yalc'h eo ar brezhoneg ! Gwenneg ebed digant ar mere-rezh-mañ-mererezh, ewid ar mare...

A-benn ar fin, peheni eo bet an disoc'h ewid ar vugale ?

Aet zo un tamm brezhoneg gante oll, sur. Santet o deus e oa breton o ene. Ar re vrassañ ouzhpenn o deus komprenet e oant tud yaouank eus ur bobl vew...

Mad eo bet kavet ar boued, choaset ha kenniget gant Lisette, ur veroures-chef. Netra nemed ewid ar boued, e vo ur bern bugale prest da zont en-dro a-benn bloaz.

Darempredoù zo bet etre ar gerent iwe. Kountant int bet o weled o bugale o kaoud plijadur epad ar c'holorni... Heniennoù evelato a felle dehe e vefe leset o bugale d'ober kement a garent. N'eo ket possubl evelkent, pa vezer en ur vandennad evelse !

Perag ur sort kreisenn ? Peogwir ema da-zont Breizh etre daouarn hon bugale. Seul vrassoc'h e vo o anaoudegezh eus istor, douaroniezh, arzoù, yezh ar vro, seul greñvoc'h e c'hello bezañ hon fiziañs en amzer da zont.

Abalamour da-se e vo graet a-benn bloaz un taol-arnod all.

Ewid hon skoazellañ, e c'houlennomp digant lennerien *Pobl Vreizh* a anav c'hoarioù brezhoneg, dañsoù tro, kanaouennoù aes ewid bugale (ton ha posioù) kass anehe da :

— A. KORNEG 6, Hent Brest 29000 KEMPER

pe : A. DESHAYES 15, Hent Bras Breizh 29000 KEMPER

Komanantit da Le Peuple Breton

E galleg penn-da-benn
B.P. 304 — 29273 BREST CEDEX

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

a gass e gomanant
Boutin : 30 L (1)
Skoaz : 50 L (1)
Estrenvro : 40 L (1)

Amañ an arc'hant
dre chekenn-bost (1)
dre vandat-lizher (1)
dre chekenn-vank (1)
CCP RENNES 2365-76

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Mignoned ker,

Kass a ran deoc'h va 30 lur ewid paeafi ma adkomanant d'ho kelaouenn, **Pobl Vreizh**. Plijadur vras 'm eus bet o lenn he fajennadoù penn-da-benn, ewidon da gavoud diaes o lenn a-wechoù.

N'hon eus kasetenn ebed a sort-se e Kernew-Veur c'hoazh. Tuchantig e vo, pa vo kresket niver ar re a c'hell kompren ar yezh, med ul labour bras eo lakaad da vewafi ur yezh a zo damvarw. Spi hon eus evelkent.

Degemerit, mar plij, va gwellañ gourc'hemennou.

**Wella Angell,
Saltash, Kernow (G.B.)**

Kamaraded ker,

Na pegen kaer e kavan **Pobl Vreizh** abaoe teir niverenn zo, gant he stumm, he liw, gant hec'h oll bennadoù ! A gav din, n'eus kelaouenn vrezhoneg ebed skrivet ha moulet ken kaer ha **Pobl Vreizh**. Bez' ema ar gelaouenn o rentañ servij d'hon pobl ha d'he yezh. Red eo d'an oll komanantif da **b/Pobl Vreizh**, ewid gouzoud pere eo ar c'heleier politikel o tennañ da Vreizh, hag ewid deskif brezhoneg dre vuhez hon pobl.

Trugarez vras da skipailh **Pobl Vreizh**.

A greis kalon.

**Reun 'n Ostis,
Lambaol-Witalmese**

Pobl Vreizh a blij din. Gourc'hemennou bras.

Yann Talbot.

Siwazh ! n'anavezan ket tud o c'houzoud trawalc'h a vrezhoneg ewid lenn **Pobl Vreizh**. Kass a ran deoc'h memestra ur chekenn-vank a 50 L. ewid paeafi va c'homanant ha skoazellañ **Pobl Vreizh** war ar memes tro.

Ne skrivan ket mad brezhoneg vahunan, med felloud a ra din lavaroud

**LENNIT
POBL VREIZH**

deoc'h pegen plijus eo kaoud ur gasetenn skrivet e brezhoneg penn-da-benn, ha pegen laouen on o weled tud o tifenn yezh hon tadoù e-gis deoc'h.

Trugarez vras deoc'h.

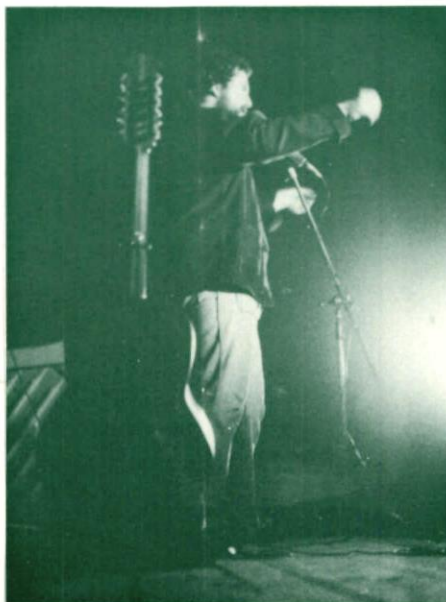
G. Kerouedan, Paris

Un dudi eo ewidon lenn **Pobl Vreizh**, he fennadoù war ar vuhez a-vremañ, hec'h enklaskoù war stourm ar Vretoned, pe war heni ar pobloù all. Koulskoude, pa lennan ho pen-nad-skrid en niv. 92, e kavan emaoch « barzh an huñvre ». Penaos e c'hellit-hu lavared ez eo strolladoù an tu kleiz strolladoù tu ar frankis ?

Bewet 'm eus, epad ar pewart bloaz diwezaf-mañ, en ur vro sossialist : Bro-C'hine Sekou Toure, hag e c'hellan hel lavared deoc'h n'ema ket ar frankis war an tu-se.

Skwerioù a faot deoc'h kaoud :

— **1añ a vis Mae 1977** : gouel al labourerion er bed-oll ; red eo bet da vicherourion ar vro labourad ewid netra eus 8^e diouzh ar mitin beteg 14^e, heb tamm. Ar re n'int ket aet da labourad zo bet kastizet.

Dont a ray Servat da Vrest d'an 2/12/77.

— Pa ya ur Ginean diouzh ur rannvro d'un arall, e vez red dehañ kaoud ur « laisser-passer », hag e vez red dehañ digorif e bakadoù ha diskouezif d'ar maltouter petra 'zo e-barzh.

— N'eus kasetenn ebed er vro, nemed an heni embannet gant ar strollad unik.

— Savet ez eus bet warlene tier ewid micherourien Kamsar, tier nevez-flamm, aer-freskenner enno, arrebeuri koant, ha roet int bet da gentañ da isili pennañ ar strollad.

Pajennoù ha pajennoù a vefe da skrivañ a-zivoud an diouwer a frankis koulz hag an diouwer a justiss er vrose. Ne gredan ket e vefe Sekou Toure un istrogell par da Amin Dada, med n'eo ket e vro ur vro a frankis, daoust dehi boud sossialist.

Koulskoude e choman feal da **b/Pobl Vreizh**.

**A. Heurlin,
Montreal, Québec**

N'omp penndaoulinet na dirag Sekou Toure, na dirag Castro, na dirag Boumedienne, na dirag mistri bras ar Chin pe ar Russi... Goud a raomp ervad en deus c'hwitet ar sossialism e meur a vro. Soñjal a raomp koulskoude e c'heller diasezañ ar sossialism e Breizh, ur sossialism savet ewid ar Vretoned ha gante, ma vo ennañ eveljust frankis ha justiss.

Pobl Vreizh

Ma brassañ meulodi ewid stumm dispar niverennoù diwezaf **Pobl Vreizh**. Poagnet hoc'h eus ha 'benn ar fin eo deuet ar maout ganeoc'h. Deuet eo **Pobl Vreizh** da vout koulz hag he breur henañ.

**LENNIT
POBL VREIZH**

Gant al lizher-mañ e kassan deoc'h ur chekenn 100 L. ewid harpañ hon bugel karet.

A wir galon ganeoc'h.

Loïg Kervoas

Kamaraded ker,

War **b/Pobl Vreizh** diwezaf eus hanw eus « Toull al Lâer », ur blas-senn eus Kemper anehi. Ur fasi eo skrivañ « lâer », abalamour dehi bezañ skrivet « Place Toull al Laër » e galleg.

Gwechall-gozh e oa kiviherien o chom el lec'h-se, hag e raent o micher war vord ar Stêr Froud. Neuse, n'eus ket bet « lâer » ebed biskoazh, med e vefe hanw eus « ler » kentoc'h. Hag e vefe gwelloc'h skrivañ « Toull al Ler » e brezhoneg... Red eo das-korifi ar wirionez istorel.

Gwellañ santimañchoù sossialist ha breizheg.

A. Deshayes, Kemper

Trugarez vras d'hon lenner (-es ?) ewid e (hec'h) ewezhiadenn. Ema ar wirionez gantañ (-ti) emichañs...

Pobl Vreizh

Setu amañ ur ganaouenn savet gant un den 'ziwar ar maes, o tiskouezñ tristidigezh ar c'hêrioù bihan dilesket (evel ar *Gilli*, ba parres Poulaoen, lec'h eo bet serret an ti-skol ar bloaz-mañ (ha newez-flamm). Gant un ameseg da Frañses Favereau, eñv o chom bar *Gilli*, eo bet savet ar ganaouenn, ha ken-niget dehañ gantañ hec'h embann war *b/Pobl Vreizh*.

War don ar *Paimpolaise* eo bet savet ar ganaouenn, ha skrivet hervez distagadur ar vro : an oberour a gane, ha Frañses a skrive.

Ewid aessaad d'hon lennerien n'int ket kustum doc'h parlant Poulaoen, setu amañ un nebeud disklêriadurioù :

1. *an newente(z)* : an newezenti ; '*hont* : o vont ; *da vid* : da vout (LT : da vezañ) : e Kernew-Uhel *boud* a vez distaget (but', bit')
2. *n'o ket* : ne vo ket
3. *meump* : hon eus ; *n'ount* : n'ousont ket
4. *a neu-int* : o deus
7. *ru Jul Ferry* : eno ema ti-skol ar bourk
9. *norejenn* : an dorjoù
10. '*lampad* : o lammad

Gernot

TRIST E(O) AR GILLI

1. 'Barz(h) korn an douar omp glac'haret
'baoe e(o) bet disklêriet an newentez
Skolaj ar *Gilli* zo 'hont da vid jerret
Chagrinet eh e(o) an dud kaez(h)
2. N'o ket klewet kén ar vugalennoù
'Skrijal gant ar blijadur
Hag ar mestr-skol gant e c'hwitell -
C'helwer anehe ewid diskadur
3. 'Barz(h) korn ar vro meump koñsailherien
Med n' ount ket petra da zifenn
Lleset neu-int gwerz(h)añ leur-gêr ar *Gilli*
'Wid sklêrijenn ru re binwi(d)ig
4. Ankouaet a neu-int lakad d'omp un tamm
goulig
Oblijañ 'raont ahanomp barz(h) an nos du
Da zougen ur c'has
'Wid kerz(h)ed ba ar ru
5. Buro ar vot a neu-int ambarket
Heb goulig avis gant den ebed
Oblijet omp d'ober teir lew
Deus ar *Gilli* ewid mont da voto
6. An telefon 'neus kemeret askell
Nijal 'neus graet 'vel un druz(h)unell
Ar re baour zo obljet
Da zaoulinañ ewid telefonad
7. Degoue(z)et e(o) se tro an ti-skol
Lec'h e ve(z) sklêrijenn ar bobl
'Ur c'hastell frank zo touchet da riñsañ
an ti
Da gass an traoù ru Jul Ferry
8. Degoue(z)et e(o) se 'veld ur sparfell
Pa ve(z) plomm an druz(h)unell
N'eus ket med an dud dall kement a ra
skwer fall
D'an « exode rural »
9. Pa vemp degoue(z)et barz(h) ar *Gilli*
Gwelet 've(z) norejenn frank o c'horteiñ
Poan-galon meump da zisoñjal
E(o) marwet hon ti-skol newe(z)
10. N'o ket gwelet kén ar vugalennoù
'Lampad 'veld ur maout ha c'hoari pelo-
tenn
Chom ket kén ganeomp 'med hon daou-
lagad
Ewid gouelad...

Pier Stourm, deus Gwantenn ar Sklêrijenn

Komanantit da b/Pobl Vreizh

Ar gelaouenn bolitikel nemeti e brezhoneg penn-da-benn
B.P. 304 - 29273 BREST CEDEX

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

a gass e gomanant
Boutin : 30 L (1)
Skoaz : 50 L pe ouzhpenn (1)
Estrenvro : 50 L (1)

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Amañ an arc'hant
dre chekenn-bost (1)
dre vandat-lizher (1)
dre chekenn-vank (1)
CCP RENNES 2746-79

Paperenn ewid goulenn mont e-barzh UDB

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

Goulenn a ran moned e-barzh Unvaniezh Demokratel Breizh

D'an (d'ar). 19.

Sin :

Da gass en-dro
(troc'het pe adskrivet) da

UDB B.P. 304 - 29273 BREST CEDEX

C'HOARIELLOÙ...

G.R. Pobl Vreizh

Pa vez ar galloud etre daouarn ur re bennag, e raont peb tra ewid dalc'hiñ krog e-barzh startañ ma c'hellont... Sellit doc'h **Barre**, da skwer : ema ase ec'h ober volontezioù **Giscard**, fidel d'e vestr èl ur c'hi dresset mad... Dre beb diw wezh e vez gwraet un tamm sinema, ewid lâred d'an dud : « Geo, geo, moned a ra mad an traoù ! Kemerit fiziañs ! Eh omp àr an hent mad ! Edan berr e vo skarzhet kuit ar c'houmoul du, ar c'hoguss vil, hag e tay an heol da splanniñ en-dro ! »

Gaouier ! Gaouier ha simena. Ema **Barre** é c'hoari an asen genimp-ni. Ema é klask hon kass àr boues hon fri. Èl ur c'hrouadur, ema é kemer amzer vad ged c'hoarielloù. Diàr hon koust. Ewid gounid amzer, mar gell. Soñjit : ema ar mouezherezh é tostaad. Na pebezh kalonad ewid re an tu dehoù, mar befent kasset d'an dias ! Setu ema red dehe gober peb tra ewid chom e penn an traoù. Hag e raont.

N'eus ket pell zo en deus **Barre** kavet ur c'hoariell arall. Un den heb par eo **Barre** ewid c'hoari ged ar sifroù. Na boud e wel an oll eh a ar vuhez àr gerrad bemdez, e ta **Barre** a-benn da lakaad ar sifroù da lâred ar c'hontrel doc'h ar pezh a lâront. Na boud e kresk ar vuhez a

12 % beb blé (d'an nebeutañ, herwez statistikoù ofissiel an INSEE), e oui **Barre** o zroiñ hag o distroiñ ewid o lakaad da goueziñ àr an tu mad dalbezh. Neoazh, an taol-mañ e oa re leun ar musul. Neusen, setu ar c'helenour meur **Barre** é voned d'ar c'hreskennoù (*croissants*). Piw, e-mesk tud ar bobl, a zebr kreskennoù beb mitin ? Sinema arre. Ha pa lârer sinema, nend eo ket ur gaou, pandeogwir e vez an tele, bemdez kasimant, é roiñ d'an dud ur gomed da solded ; un ampoueson eo an tele, ewid gwir. Pebezh benweg burzhudus eo an tele ewid ar galloud ! Ged an tele, emaint ba ti an dud, doc'h taol gete, doc'h o lakaad da soñjal pezh a garont, doc'h siliñ en o fennoù ar pezh o deus c'hoant.

Ged an dilabour ema ur sort. E Frañs a-bezh ema bet digresket an dilabour a 5 % ar mis-mañ, sañset. Ya, med n'eo ket gwir ewid Breizh dija just-awalc'h. Ouzhpenn-se, peb unan a oui bremañ e vez c'hoariet gant ar sifroù amañ iwe. Burewioù an ANE (Agence Nationale pour l'Emploi), ne vez kemeret enne hanwoù an dud daet da vout dilabour namaed ur mis àrlerc'h an deiz m'ema bet kollet o labour gete. Kement-se tapet eo. Èlse e vez c'hoariet ged ar sifroù. Red eo da re ar

gouarnamant gober min, gounid amzer. Soñjit : tri mis c'hoazh araog digor ar c'hampagn !

Gaou toud. Kreskiñ 'ra ar vuhez, kreskiñ 'ra an dilabour. E Bro Nao-ned, ar c'hornad ma kaver ennañ ar muiañ a industrioù e Breizh, ema an dilabour ec'h ober e reus gwas-hoc'h-gwashañ. Dre Vreizh a-bezh ne glewer namaed doereioù fall a-zivoud al labour : usinoù é serriñ, « chômage technique », ar re yaou-ank dilabour ha divicher. Amañ e Breizh ne vez ket debret kreskennoù bemdez !

Diaessoc'h-diaessañ ema ar vuhez pemdezieg ewid ar Vretoned... Un torr-penn hag un trubuilh eo bewiñ ged nebeutoc'h ewid 2500,00 L ar mis. Ne vez ket braw neusen en em lakaad d'en em soñjal a-zivoud ar politik, ne vez braw neusen harz doc'h poues pemdezieg an tele, ne vez braw neusen dont a-benn d'ober an disparti etre ar gaou hag ar wirionez, ne vez ket braw neusen lemel kuit a-ziàr an tal yew ponner ha rust ideologiezh ar galloud.

UDB

LENNIT POBL VREIZH